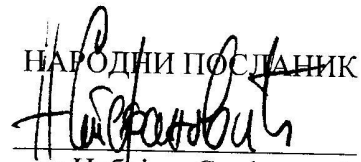

OB 180-3739/19

НАРОДНА СКУПШТИНА

На основу члана 107. став 1. Устава Републике Србије, члана 40. став 1. тачка 1) Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС“, број 9/10) и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС“, број 20/12 – пречишћен текст), подносим ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ, ТРУДНИЦА И ПОРОДИЉА, с предлогом да се на основу члана 167. Пословника Народне скупштине донесе по хитном поступку.

НАРОДНИ ПОСЛАНИК

др Небрјша Стефановић

**ЗАКОН
О ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА НА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ДЕЦЕ,
ТРУДНИЦА И ПОРОДИЉА**

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се право на здравствену заштиту и право на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите за децу, труднице и породиље без обзира на основ по коме су здравствено осигурани, ако ова права не могу да остваре по основу обавезног здравственог осигурања у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање.

Члан 2.

Дететом, у смислу овог закона, сматра се лице до навршених 18 година живота.

Трудницом, у смислу овог закона, сматра се жена код које је лекар специјалиста гинекологије и акушерства утврдио постојање трудноће.

Породиљом, у смислу овог закона, сматра се жена у периоду до 12 месеци по рођењу живог детета.

Члан 3.

Деца, труднице и породиље из члана 1. овог закона, остварују право на здравствену заштиту у садржини, обиму и стандарду који су обухваћени обавезним здравственим осигурањем у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање.

Деца, труднице и породиље из члана 1. овог закона, остварују право на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања на начин, по поступку и према условима који су предвиђени законом којим се уређује здравствено осигурање.

Деца, труднице и породиље остварују права из ст. 1. и 2. овог члана, без обзира на претходни стаж здравственог осигурања у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање.

Члан 4.

Деца остварују права утврђена овим законом на основу исправе о здравственом осигурању коју издаје Републички фонд за здравствено осигурање (у даљем тексту: Републички фонд) у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање, без обзира на то да ли је исправа оверена.

Труднице остварују права утврђена овим законом на основу исправе о здравственом осигурању коју издаје Републички фонд у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање, без обзира на то да ли је исправа оверена, и извештаја лекара специјалисте гинекологије и акушерства о утврђеној трудноћи.

Породиље остварују права утврђена овим законом на основу исправе о здравственом осигурању коју издаје Републички фонд у складу са законом којим се уређује здравствено осигурање, без обзира на то да ли је исправа оверена, и отпусне листе здравствене установе о обављеном порођају.

Члан 5.

Лекар специјалиста гинекологије дужан је да, одмах по сазнању, обавести Републички фонд о прекиду трудноће труднице која право на здравствену заштиту остварује у складу са овим законом.

Здравствена установа, у којој је породиља родила мртво дете, дужна је да одмах по порођају о томе обавести Републички фонд.

У случају из става 2. овог члана, породиља има право на здравствену заштиту у периоду од три месеца после порођаја, у складу са овим законом.

Лекар специјалиста педијатрије дужан је да одмах по сазнању о смрти детета до године дана живота, о томе обавести Републички фонд.

На основу обавештења из ст. 1, 2. и 4. овог члана, Републички фонд утврђује престанак остваривања права у складу са овим законом.

II. НАДЗОР НАД РАДОМ РЕПУБЛИЧКОГ ФОНДА

Члан 6.

Министарство надлежно за послове здравља је у вршењу надзора над радом Републичког фонда овлашћено да:

- 1) захтева извештаје и податке о броју лица која су остварила права у складу са овим законом;
- 2) утврди стање извршавања послова, упозори на уочене неправилности и одреди мере и рок за њихово отклањање;
- 3) наложи предузимање радњи које сматра потребним у спровођењу овог закона;
- 4) покрене поступак за утврђивање одговорности.

III. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 7.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај Републички фонд ако лицима из члана 1. овог закона не омогући остваривање права у складу са овим законом.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у Републичком фонду.

Члан 8.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај здравствени радник ако Републичком фонду не достави обавештење из члана 5. овог закона.

Члан 9.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај здравствена установа ако Републичком фонду не достави обавештење из члана 5. став 2. овог закона.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана и одговорно лице у здравственој установи.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 10.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 68. ст. 2. и 3. Устава Републике Србије којим је утврђено право на здравствену заштиту деце, трудница и мајки током породилског одсуства и члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије којим је предвиђено да Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује систем у области здравствене заштите.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ

Разлози за доношење овог закона садржани су, пре свега, у потреби да се створе услови за остваривање права на здравствену заштиту категорије становништва која је обухваћена посебном уставно-правном заштитом. Због тешке економско-финансијске ситуације у свим областима друштва која је довела до тога да велики број правних субјеката није у могућности да измирује доспеле доприносе за обавезно здравствено осигурање, најосетљивије категорије становништва, као што су деца, труднице и породиље, остали су без неопходне здравствене заштите, иако су здравствено осигурани.

Предложени закон предвиђа пружање здравствених услуга, односно здравствене заштите, наведеним категоријама становништва и када исправе о здравственом осигурању нису оверене због неуплаћених доспелих доприноса за обавезно здравствено осигурање.

У важећим законским оквирима не постоји могућност да се деци, трудницама и породиљама у периоду до годину дана после порођаја, обезбеди право на здравствену заштиту, када нису оверене здравствене књижице због неуплаћених доспелих доприноса за обавезно здравствено осигурање, а да се при томе не прекрше прописи о здравственом осигурању и доприносима за социјално осигурање.

Конвенција УН о праву детета из 1989. године, која је у нашој земљи ратификована 1990. године, истиче посебно потребу да се обезбеди здравствена заштита деци као недвосмислено право на највиши могући степен здравствене заштите и на здравствено осигурање у пуном обиму.

Чланом 66. Устава Републике Србије гарантује се посебна заштита и подршка мајци пре и после порођаја.

Наведене одредбе Устава Републике Србије и Конвенције УН, од посебног су значаја у периоду припреме Републике Србије за приступање Европској унији. У том смислу одредбе овог закона представљају део испуњења обавеза које Република Србија има према Европској заједници када је у питању посебна заштита деце, трудница и породиља.

Полазећи од наведених одредби Устава, Национални програм здравствене заштите жена, деце и омладине („Службени гласник Републике Србије“ број 28/2009), прецизно утврђује циљеве здравствене заштите деце, трудница и

породиља којом треба да се обезбеди превенција и лечење, очување и унапређење здравља наведених групација становништва.

Из изнетог разлога доношење овог закона је једини начин да се законски уреди право на здравствену заштиту ових категорија и реализују циљеви утврђени Националним програмом здравствене заштите жена, деце и омладине, а да се при томе не угрози примена других прописа.

Циљ предложеног закона је да се свој деци, трудницама и породиљама до годину дана после порођаја, без обзира да ли су им оверене исправе о здравственом осигурању, односно картице здравственог осигурања, односно посебне потврде за коришћење здравствене заштите, обезбеди пружање здравствене заштите ради очувања и унапређења здравља.

Поред тога, циљ предложеног закона је довођење у равноправни положај свих припадника наведених категорија становништва у Републици Србији с обзиром да се ради о категоријама које су изложене повећаном ризику обољевања здравственом заштитом, односно да се налазе у посебно осетљивом периоду живота.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У члану 1. прописано је да се предлогом закона обезбеђује остваривање права на здравствену заштиту и права на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите за сву децу, труднице и породиље до годину дана после порођаја.

Чланом 2. појашњено је ко се сматра дететом, трудницом односно породиљом у смислу одредаба овог закона.

Чланом 3. утврђено је да деца, труднице и породиље до годину дана после порођаја имају пуни обим права на здравствену заштиту и то у садржини која је уређена прописима из области обавезног здравственог осигурања.

Поред права на здравствену заштиту, наведене категорије становништва имају право и на накнаду трошкова превоза ради коришћења здравствене заштите која им је овим законом обезбеђена.

Остваривање права на здравствену заштиту у пуном обиму и садржају и права на накнаду трошкова превоза за категорије становништва на које се предлог закона односи, није условљено претходним стажом здравственог осигурања, за разлику од одредаба прописа којима се регулише обавезно здравствено осигурање, по којима у недостатку претходног стажа здравственог осигурања, лице има право само на хитну здравствену заштиту.

Чланом 4. прописано је да се права уређена овим законом, остварују на основу исправе о здравственом осигурању коју, по прописима о здравственом осигурању издаје Републички фонд за здравствено осигурање. Значајно је да за категорије становништва на које се овај закон односи, исправа о здравственом осигурању не мора да буде оверена, ако служи као доказ о идентитету и својству осигураног лица. Постојање основних услова за остваривање права по одредбама овог закона, трудница, уз исправу о здравственом осигурању, доказује и потврдом

лекара специјалисте гинекологије о постојању трудноће, односно отпусном листом из здравствене установе где је обављен порођај.

С обзиром на то да је остваривање права у складу са овим законом временски ограничено за лица женског пола у периоду трудноће и годину дана после порођаја, чланом 5. је прописано на који начин се евидентира престанак права утврђених овим законом, због наступања одређених околности. У ставу 3. утврђено је да породиља која је родила мртво дете има право на здравствену заштиту према овом закону у периоду од три месеца после порођаја, што је усклађено са правом на породилско одсуство са рада према прописима којима се уређују радни односи.

Чланом 6. прописана су овлашћења и мере које Министарство здравља у поступку вршења надзора над спровођењем овог закона може да предузима.

Чл. 7. до 9. уређене су казнене одредбе за случај повреде права утврђених овим законом од стране здравственог радника, Републичког фонда и здравствене установе, као и одговорних лица у овим правним лицима.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

Средства за спровођење овог закона обезбедиће се у оквиру позиција у финансијском плану Републичког фонда за здравствено осигурање.

V. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се доношење овог закона по хитном поступку како би се отклониле негативне последице по здравље деце, трудница и породиља која су обухваћена овим законом, односно омогућило остваривање права ових лица на здравствену заштиту у што краћем временском року.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Орган државне управе, односно други овлашћени предлагач прописа

Народни посланик мр Небојша Стефановић.

2. Назив прописа (са преводом на енглески језик)

Предлог закона о остваривању права на здравствену заштиту деце, трудница и породиља

(Proposition of the Law on the children, pregnant women and mothers right to health care)

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум)

а) Одредба Споразума и Прелазног споразума која се односе на нормативну саржину прописа

Не постоје одредбе Споразума и Прелазног споразума које се односе на нормативни садржај прописа.

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума

д) Веза са Националним програмом за интеграцију Републике Србије у Европску унију

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење примарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

б) Навођење секундарних извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

в) Навођење осталих извора права ЕУ и усклађеност са њима

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније

/

5. Уколико не постоје одговарајући прописи Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност треба констатовати ту чињеницу. У овом случају није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа.

Будући да нема секундарних извора права ЕУ са којима се пропис усклађује, уз овај предлог закона се не доставља Табела усклађености.

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик?

Не.

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ?

Не.

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

Не.

Потпис руководиоца органа органа државне управе, односно другог овлашћеног предлагача прописа, датум и печат